

मनोगत

'पवित्र वायबल' हे भाषांतर प्रामुख्याने सामान्य माणसे नवसाक्षर लोक तसेच शाळकरीमुले यांच्यासाठी करण्यात आलेले आहे. म्हणून मोठमोठी वाक्ये किंवा कठीण शब्दांचा वापर टाळलेला आहे यासाठी की अगदी नव्यानेच वाचू लागलेल्या वाचकांसही ते स्पष्ट समजू शकेल.

प्रस्तुत भाषांतराच्या मार्गदर्शनासाठी "चांगले भाषांतर म्हणजे विचारांची योग्य देवाण घेवाण" या विचार तत्वाचा चांगला उपयोग झालेला आहे. वास्तविक शब्दकोषातील मिळत्या जुळत्या शब्दांचा वापर केला म्हणजे प्रामाणिक भाषांतर होते असे नाही. मूळ संदेश भाषांतरित करतांना केवळ समानार्थी शब्दांचा वापर न करता, संदेशाच्या मूळ आशयाशी सुसंगतपणा ठेवणारी तसेच वाचकांच्या अभिरूचीस आकृष्ट करून घेणारी आणि हजारो वर्षांपूर्वी होत असे तसाच परिणाम आजही साध्य करणाऱ्या शैलीचा वापर असणारी ही प्रक्रिया आहे.

त्यामुळे "प्रभावी सादरीकरण ही या भागाच्या भाषांतरकर्त्यांच्या दृष्टिने अत्यंत महत्वाची होती. मात्र सुसंवादाच्या ह्या अपेक्षेमुळे अचूकतेचे महत्त्व मात्र कमी मानलेले नाही. 'अचूकता' याचा अभिप्रेत अर्थ असा आहे की संदेशातील मूळ कल्पनांचे प्रामाणिक सादरीकरण होय अचूकता म्हणजे नुसते भाषाशास्त्राच्या विशिष्ट स्वरूपाशी त्याचा तंतोतंत मेळ बसविणे असा त्याचा अर्थ समजण्यात आलेला नाही.

पवित्र शास्त्राचे लेखक विशेषतः ज्यांनी नव्या कराराचे हे लिखाण केले त्यांच्या भाषेच्या शैलीवरून असे दिसते की, विचारांची योग्य देवाण घेवाण व्हावी यावर त्यांचा भर होता. त्यामुळे त्यांच्याच उदाहरणास अनुसरून या भाषांतराची वाटचाल करावी असे प्रस्तुत भाषांतराच्या भाषांतरकर्त्यांस वाटत होते. त्यामुळे त्यांच्यासमोर असलेल्या विशिष्ट वाचकांना पवित्र शास्त्रातील आशयाचा अर्थ सहज समजेल अशा सोप्या (मराठी) भाषेत सादर करण्याचा प्रयत्न केलेला आहे. समजण्यास अडचण निर्माण करील अशी भाषा कटाक्षाने टाळून, पवित्र शास्त्रातील सत्ये सहजपणे आकलन होण्यास मदत होईल अशा सुलभ शैलीचा वापर करून, पवित्रशास्त्रातील सत्यांचे भंडार खोलण्याची जणू गुरुकिल्लीच वाचकांच्या हाती देण्याचा प्रयत्न केलेला आहे.

सदरच्या भाषांतरात अनेक खास रुपचिन्हांचा वापर केलेला आहे. त्यामुळे भाषांतर समजण्यास अधिक मदत होईल. कठीण किंवा मोधम अर्थांच्या शब्दांनंतर लगेचेच () नोटक स्पष्टीकरण किंवा समानार्थी शब्द दिलेले आहेत. ज्या शब्दांचा किंवा मार्कचारांचा विस्तृत खुलासा करणे आवश्यक आहे तेथे (*) तारांकित खूप असून (पृष्ठाच्या खालच्या बाजूस) तळटीपेत त्याचे स्पष्टीकरणे दिलेली आहेत. पवित्र शास्त्रातील अवतरणांचे संदर्भ किंवा बदलणारे वाचनपाठ. हे सुध्दा तळटीपेत दिलेले आहेत.

प्रस्तावना

‘बायबल’ हा शब्द ग्रीक भाषेतून घेतला असून त्याचा अर्थ ‘पुस्तके’ असा आहे. वास्तविक ‘बायबल’ या ग्रंथात दोन पुस्तकसंग्रह असून; पहिल्या पुस्तकसंग्रहास ‘जुना करार’ व दुसऱ्या पुस्तकसंग्रहास ‘नवा करार’ असे संबोधले जाते. भाषांतरित शब्द ‘टेस्टामेंट’ हा करार किंवा समझोता अशा अर्थाने वापरला जातो. देवाने मोशेच्या काळात आपल्या इज्राएल (यहूदी) लोकांना आशीर्वादित करण्याविषयीचे वचन दिले होते. त्या घटनेशी ‘करार’ या शब्दाचा संबंध आहे. ‘जुन्या करार’ तील पुस्तकसंग्रहाचे लिखाण प्रामुख्याने मोशेच्या काळात देवाने यहूदी (इज्राएल) लोकांशी जो करार केला होता त्याच्याशी संबंधित आहे. तसेच ‘नवा करार’ या पुस्तकसंग्रहातील लिखाण हे, देवाने येशू ख्रिस्तावर विश्वास ठेवणाऱ्या लोकांशी केलेल्या कराराशी संबंधित आहे.

‘जुन्या करार’ मधील लिखाणामध्ये, देवाने यहूदी लोकांसाठी केलेली महत्कृत्ये वर्णिली असून संपूर्ण जगाचे अभिष्ट करण्याकरिता असलेली देवाची योजना याच लोकांच्या द्वारे प्रकट करणे याविषयीचा तपशील दिलेला आहे. आणि ह्या सर्व लिखाणाचा रोख वरील योजनेच्या परिपूर्तीकरिता देवाकडून येणारा जगाचा तारणारा येशू ख्रिस्त (मशीहा) याजकडेच आहे. म्हणजे नव्या करारातील लिखाण हे जुन्या करारातील गोष्टीचा उत्तरार्थ आहे असे दिसून येईल. नव्या करारात येशू ख्रिस्ताचे येणे व त्याचा मानवजातीसाठी असलेला परस्पर संबंध यांचे तपशीलवार वर्णन करण्यात आलेले आहे. म्हणून ‘नवा करार’ सपष्टपणे समजण्याकरिता ‘जुना करार’ महत्त्वाचा आहे. कारण त्यामध्ये पवित्र योजनेची पार्श्वभूमि विशद केलेली आहे. म्हणजे ‘जुन्या करार’त सुरू झालेली तारणाची कथा ‘नवा करार’ पूर्ण करतो म्हणून तोही तितकाच महत्त्वाचा आहे.

जुना करार:

जुना करार हा एकोणचाळीस पुस्तकांचा संग्रह असून तो वेगवेगळ्या लेखकांनी लिहिला आहे. प्राचीन इज्राएलची भाषा इब्री (हिब्रू) असल्यामुळे साहजिकच ही पुस्तके इब्री (हीब्रू) भाषेत लिहिलेली होती. तथापि त्यातील कांही भाग आरामी (अरमेईक) भाषेत लिहिलेला आढळतो कारण आरामी (अरमेईक) ही तत्कालीन बाबेल साम्राज्याची अधिकृत राजभाषा होती. जुन्या करारातील लिखाण हे सुमारे 3500 वर्षांपूर्वी लिहिले गेले असून त्यातील पहिल्या व शेवटच्या पुस्तकातील लिखाणामध्ये सुमारे एक हजार वर्षांहून अधिक अंतर होते. जुन्या करारातील पुस्तक संग्रहामध्ये प्रामुख्याने नियमशास्त्र, इतिहास, गद्य, गीते, काव्ये तसेच अनेक सुज्ञांची बोधपर शिकवण, यांचा अंतर्भाव केलेला आहे.

जुन्या करारातील लिखाणाचे प्रामुख्याने तीन प्रकारात वर्गीकरण करतात. (अ) नियमशास्त्र (ब) भविष्यवादी (क) पवित्र लेख. ‘नियमशास्त्र’ या लेख प्रकारात पाच पुस्तके अंतर्भूत असून त्यांना “मोशेची पाच पुस्तके” असे संबोधले जाते. उत्पत्ति हे त्यातील पहिले पुस्तक असून आपण शिकलो तसा पृथ्वीच्या निर्मितीचा वृत्तांत यात निवेदन केलेला आहे. तसेच आढा पुरुष व स्त्री आणि त्यांचे देवाविरूद्ध घडलेले पहिले पातक, महापूर व त्यातून देवाने वाचविलेले कुटुंब, देवाने विशेष हेतुने निवडलेले इज्राएल लोक आणि इज्राएल राष्ट्राची सुरुवात अशा अनेकविध बाबींचे सविस्तर कथन त्यात केलेले आढळते.

अब्राहामाची गोष्ट

‘विश्वासपाण्यांचा पिता’ म्हणून ओळखला जाणारा अब्राहाम नामक मनुष्य होता. देवाने त्याच्याशी एक करार केला होता. त्या करारानुसार अब्राहामाला एका महान राष्ट्राचा पिता बनविण्याचे वचन देवाने दिले होते. शिवाय तो व त्याचे

वंशज यांना कनान प्रांत वतनादाखल देण्याचा अंतर्भाव या वचनात होता. तो करार स्वीकारल्याची खुण म्हणून अब्राहामाने सुता करून घेतली आणि तेव्हापासून 'सुता' ही खुण देव व त्याचे लोक यांच्यामधील कराराचा पुरावा समजली गेली. वचन दिल्याप्रमाणे सर्व घटना देव कशा घडवून आणिल याची अब्राहामास मुळीच कल्पना नव्हती. तथापि अब्राहामाने देवावर विश्वास ठेवला. आणि त्यामुळे देव अब्राहामावर संतुष्ट होता.

मेसोपोटेमिया येथील इब्रामांमधील आपले घरदार सोडून देण्याविषयी देवाने अब्राहामास आज्ञा दिली, आणि कनान (तथा पालेस्टाईन) या वचनदत्त देशास देव त्याला घेऊन गेला. अब्राहामाला आपल्या उतारवयात एक पुत्र झाला होता. त्याचे नाव इसहाक असे होते. इसहाकाला याकोब (तथा इझ्राएल) नावाचा एक पुत्र होता. याकोबाला (इझ्राएलस) बारा पुत्र व एक कन्या होती. हेच कुटुंब पुढे इझ्राएल राष्ट्र बनले. तरी ते आपल्या मूळ जमातकुळास विसरले नाहीत. ते आपणास इझ्राएलाची "बारा कुळे" (किंवा इझ्राएल कुटुंब संघ) असेच अभिमानाने म्हणवून घेत. याकोबाचे बारा वंशज येणे प्रमाणे, रऊबेन, शिमोन, लेवी, यहूदा, दान, नफताली, गाद, अशोर, इस्राखार, जबुलून, योसेफ व बन्यामिन, आणि यांचे तिघे पूर्वज अब्राहाम, इसहाक व याकोब (इझ्राएल) हे "वडील" किंवा मूळ पुरूष म्हणून ओळखले जातात.

अब्राहाम दुसऱ्या अर्थाने सुध्दा "पिता" मानला होता. प्राचीन इझ्राएलत पुष्कळदा देव काही विशिष्ट व्यक्तींना आपला 'प्रवक्ता' म्हणून पाचारण करित असे, यासाठी की, हे प्रवक्ते किंवा याजक लोकांकरिता देवाचे प्रतिनिधी व्हावेत. या संदेष्ट्यांमार्फत देव इझ्राएल लोकांकरिता अभिवचने, इशारे (ताकीद) नियम किंवा शिकवण देत असे. तसेच मागील अनुभवांवर आधारलेले व भावी घटनांवर आधारलेले धडेसुध्दा देव देत असे. अशा रीतीने पवित्र शास्त्रामध्ये 'इब्री' अब्राहाम याचा प्रथम संदेष्टा म्हणून उल्लेख आढळतो.

इझ्राएलाची गुलामगिरीतून सुटका

याकोबाचे कुटुंब आपल्या परिवारात त्याच्या सतर वंशजांना सामावून घेईल इतके मोठे झाले. पुढे याकोबाच्या पुत्रांपैकी एकजण (योसेफ) हा इजिप्तमध्ये एक उच्च अधिकारी बनला होता. दिवस कठिण असल्यामुळे याकोब व त्यांचे कुटुंब इजिप्तला गेले. कारण तेथे अन्नाचा भरपूर साठा असून तेथे जीवन सुखकर होते. इब्री लोकांच्या हया कुळाची वाढ एका लहान राष्ट्रा एवढी झाली. त्यामुळे इजिप्तचा राजा फारो याने त्यांना द्वेषाने गुलाम बनविले. परंतु अखेर चारशे वर्षांनंतर देवाने मोशेच्या द्वारे इझ्राएल लोकांची गुलामगिरीतून सुटका केली व त्यांस कनान देशात परत नेले. 'निर्गम' ह्या पुस्तकामध्ये हा सर्व तपशील वर्णन केला आहे. मात्र इझ्राएलाच्या ह्या मुक्ततेची जबर किंमत पडली. आणि ती किंमत इजिप्तमधील लोकांना चुकवावी लागली. फारो आणि इजिप्त येथील प्रत्येक कुटुंबातील ज्येष्ठ पुत्र मारला गेला आणि त्यानंतरच फारो इझ्राएल लोकांची सुटका करण्यास मान्य झाला होता. इजिप्तच्या ज्येष्ठ पुत्राची हत्या व त्याच्या मोबदल्यात झालेली इझ्राएलांची सुटका हया घटनेचे इझ्राएल लोक आपल्या उपासनेत व अर्पणांच्या वेळी ठेवीत असतात.

इझ्राएल लोक आपल्या 'सुटके'च्या प्रवसास उत्सुक होते. इजिप्तमधून एकदाची सुटका झाली म्हणून इझ्राएल लोकांनी ह्या आनंदास साजेशी वस्त्रे परिधान केली होती, कुटुंबामागे एकेक कोकरा मारून तो भाजला आणि त्या कोकऱ्याचे रक्त, देवाकडून मिळलेली खास खून म्हणून दाराच्या कपाळपट्टीवर लावले. त्यांनी घाईघाईने बिन खमिराची भाकरी भाजली आणि आपले भोजन उरकले. त्या रात्री परमेश्वराचा देवदूत तेथून गेला. ज्या दारबाद्दांवर कोकऱ्याच्या रक्ताची खून नव्हती त्या घरातील ज्येष्ठ पुत्र मृत्यू पावला. इझ्राएल लोक मुक्त झाले आणि आता इजिप्त सोडून निघाले तोच फारोने आपले मन बदलले. इझ्राएलस पुन्हा पकडून आणावे व गुलाम बनवावे याकरिता त्याने आपले सैन्य पाठविले; पण देवाने आपल्या लोकांना वाचवले. देवाने तांबडा समुद्र दुभागला आणि आपले लोक 'इझ्राएल' यांना त्यातून सुखरूपपणे पलीकडे पार नेले. पण पाठलाग करणाऱ्या इजिप्तच्या सैन्याचा नाश केला. तद्नंतर अरबस्तानात सीनाय वाळवंटातील डोंगरावर देवाने इझ्राएल लोकांबरोबर एक विशेष करार केला.

मोशेचे नियमशास्त्र

देवाकडून इझ्राएल लोकांची झालेली सुटका व सीनाय येथे त्यांच्याबरोबर देवाने केलेला करार, ह्यामुळे हे राष्ट्र इतर सर्व राष्ट्रांपासून वेगळे करण्यात आले. ह्या 'करारा' मध्ये इझ्राएलांसाठी अभिवचने व नियम समाविष्ट होते. ह्या कराराचा एक उल्लेखनीय भाग म्हणजे इझ्राएल लोकांसाठी दोन दाडी पाटयांवर देवाने लिहिलेल्या "दहा आज्ञा" होय.

ह्या 'आज्ञां' मध्ये देवाच्या अपेक्षेप्रमाणे इम्राएल लोकांनी आपले जीवन जगावे यासाठी आवश्यक असणाऱ्या मूलभूत नीतिमूल्यांचा समावेश आहे. त्यांची देवाच्या संबंधात, कुटुंबाच्या संबंधात व समाजाच्या संबंधात असणारी त्यांची कर्तव्ये यांचेही मार्गदर्शन त्यात आढळते.

सीनाय पर्वतावर देण्यात आलेल्या "दहा आज्ञा" आणि इतर नियम व शिकवणी "मोशेचे नियमशास्त्र" किंवा केवळ "नियमशास्त्र" म्हणून ओळखले जाते. पुष्कळांदा हे दोन्हीही शब्दप्रयोग पवित्र शास्त्राच्या पहिल्या पाच पुस्तकांच्या संदर्भात किंवा संपूर्ण जुन्या कराराच्या संदर्भात वापरले जातात.

दहा आज्ञा आणि इतर वागणूकविषयक नियमांव्यतिरिक्त मोशेच्या नियमशास्त्रात याजक, अर्पणे, उपासना आणि पवित्र दिवस यांच्यासंबंधीचे नियम आढळतात ह्या सर्व नियमांचा तपशील लेवीच्या पुस्तकात वर्णिलेला आढळतो. मोशेच्या नियमशास्त्रानुसार सर्व याजक व त्यांचे मदतनीस हे लेवीच्या कुलातील असत. ह्या मदतनीसांस 'लेवी' म्हणत तर अति महत्त्वाच्या याजकास 'प्रमुख याजक' या नावाने ओळखत असत.

याशिवाय दर्शनमंडप सभास्थान किंवा उपासना मंदिरांच्या बांधकामा विषयीच्या सविस्तर सूचनाही नियमशास्त्रात समाविष्ट आहेत. तसेच त्यांच्या 'उपासनेमध्ये' लागणऱ्या सर्व वस्तूंची यादी व त्या बनविण्यासंबंधीचे मार्गदर्शन नियमशास्त्रात नमूद केलेले आहे. ह्यामुळेच येरूशलेमेमधील सीयोन पर्वतावर उपासनेकरिता मंदिर बांधण्यास इम्राएल लोक प्रवृत्त झाले. अर्पणे व उपासना यांच्या संबंधातील नियमांमुळे, इम्राएल लोक, आपली एकमेकांविरूद्ध किंवा देवाविरूद्ध काही पापे होतात का हे पाहण्या विषयी दक्ष राहू लागले. एवढेच नव्हे तर त्यांनी एकमेकांना क्षमा करण्यास एकमेकांशी व देवाशी समेट करून आपले परस्पर संबंध पूर्ववत सुधारण्यास त्या नियमांद्वारे त्यांनी मार्गदर्शन प्राप्त केले. सर्व मानवजातीला देण्यासाठी देव जे अर्पण तयार करीत होता ते स्पष्टपणे समजण्यासाठी ह्या नियमशास्त्रातील अर्पणांनी चांगलीच पार्श्वभूमि तयार केली होती.

कित्येक पवित्र दिवस व उत्सव साजरे करण्यासंबंधीचे नियम व मार्गदर्शनही नियमशास्त्रात अंतर्भूत केलेले आहेत. प्रत्येक सणाला (उत्सवाला) त्यांच्या परीने विशेष अर्थ होता. काही उत्सव वर्षातील आंनदाचे प्रसंग साजरे करणारे होते. (उदा. प्रथम फळाचा हंगामाचा सण, पेटेकॉस्ट-किंवा आठवड्यांचा सण, मंडपाचा सण)

देवाने आपल्या लोकांकरिता, अद्भुत गोष्टींच्या स्मरणार्थ काहीं सण असत. वल्हांडणाचा सण हा अशांपैकीच एक होय. इजिप्तमधून ज्या दिवशी सुटका झाली त्या दिवसाचे प्रत्येक कुटुंब सुटकेच्या आंनदाप्रित्यर्थ विशेष स्मरण करीत असे. लोक यावेळी देवाला स्तुतिगीते गात असत. त्याप्रसंगी कोकरा मारून भोजन केले जाई. त्यांना दुःखी व यातनामय जीवनातून सोडवण्यासाठी देवाने जे जे केले त्या सर्व गोष्टींचे स्मरण, या भोजनातील प्रत्येक द्राक्षारसाचा पेला व अन्नाचा प्रत्येक घास त्यांना देत असे.

इतर सण कांहींसे गंभीर स्वरूपाचे असत. दरवर्षी प्रायश्चिताचा एक दिवस ते पाळीत असत. या दिवशी इम्राएल लोकांना इतरांच्या संबंधात आणि देवाच्या संबंधात केलेल्या सर्व दुष्कृत्यांचे स्मरण करावे लागे. हा दुःखाचा दिवस असल्यामुळे लोक भोजन करीत नसत. कारण त्या दिवशी त्यांच्या पापंच्या प्रायश्चिताकरिता प्रमुख याजक विशेष यज्ञ करीत असत.

जुन्या कराराच्या लेखकांच्या दृष्टीने, देव आणि इम्राएल लोक यांच्यामधील 'करार' फार महत्त्वाचा होता. कारण जवळ जवळ सर्व संदेश्यांची पुस्तके आणि पवित्र शास्त्रलेख यांची पायाभूत धारणा आशी होती की, इम्राएल राष्ट्राने आणि इम्राएलाच्या प्रत्येक नागरिकाने आपल्या देवाशी एक अगदी विशेष करार केलेला आहे. त्याला ते 'प्रभूचा करार' किंवा केवळ 'करार' असे म्हणत. त्यांची इतिहासाची पुस्तके वेगवेगळ्या घडामोडींचा (घटना) भावार्थ कराराला अनुलक्षूनच काढतात; जर एखादी व्यक्ति किंवा राष्ट्र कराराशी विश्वासू राहिले तर देव त्यांना पारितोषिक (आशीर्वाद) देत असे. उलट जे कराराशी बेइमानी करीत त्यांना देव शासन (शिक्षा) करीत असे. त्यामुळे देवाशी केलेल्या कराराचे लोकांस स्मरण देण्याकरिता देव त्यांच्याकडे संदेशे पाठवीत असे. देवाने आपल्या आज्ञाधारक लोकांकरिता केलेल्या अद्भुत कृत्यांसंबंधीची गीते ते गात. मात्र आज्ञाभंजक लोकांवरील पीडेमुळे त्यांस विलापगीते गावी लागत. ह्या लेखकांच्या बऱ्या वाइटाविषयीच्या कल्पना करारातील शिकवणुकीवर आधारित असत. आणि निरपराध लोकांना त्रास सोसावा लागल्यास त्यांच्या कारणांचा छडा लावण्यासाठी ते अतिशय कष्ट घेत असत.

इझ्राएल चे राज्य

प्राचीन इझ्राएल लोकांचा तपशीलवार इतिहास पाहिला तर असे दिसून येते की, हे लोक नेहमी त्यांच्या इच्छेप्रमाणे वागत. कधी देवाचा त्याग करीत तर संकट समयी पुन्हा त्याचा धावा करीत, संकटातून देवाने त्यांची सुटका केली की कांही काळाने पुन्हा देवाचा त्याग करत. असे हे चक्र अखंड चालू असे. सीनाय पर्वतावर इझ्राएल लोकांनी देवाला अनुसरण्याचे मान्य केले पण लगेच त्यांनी देवाविरूद्ध बंड केले. त्यामुळे देवाने त्यांना चाळीस वर्षे अरण्यात भटकवायसा लावले. अखेरीस मोशेचा मदतनीस यहोशवा हा इझ्राएल लोकांना वचनदत्त देशात घेऊन गेला. त्या प्राथमिक विज्ञानंतर इझ्राएल लोक ह्या प्रदेशात अंशतः स्थिरावले. असे स्थिरस्थावर झाल्यानंतर कांही शतके त्यांचे अनुशासन स्थानिक पुढाऱ्यांकडूनच होत असे. त्यांना 'शास्ते' असे म्हणत.

पुढे कालांतराने मात्र लोकांना राजाची गरज वाटू लागली. त्याप्रमाणे शौल त्यांचा पहिला राजा बनला पण शौलाने देवाच्या आज्ञा पाळण्याचे सोडले म्हणून देवाने दावीद नावाच्या मेंढपाल मुलास राजा होण्याकरिता निवडिले. मग शमुवेल संदेष्ट्याने दाविदाच्या डोक्यावर तेल ओतून त्याला इझ्राएलाचा नवीन राजा म्हणून अभिषेक केला. इझ्राएलाचे राजे हे यहुदा कुळातील त्याचेच वंशज असतील असे देवाने दाविदास अभिवचन दिले होते. पुढे दाविदाने यरूशलेम जिंकले व तेथे आपली राजधानी बनविली. तसेच मंदिराकरिता जागा निश्चित केली आणि मंदिरातील उपासनेकरिता दाविदाने याजक, संदेष्टे, गीतकार, संगीतकार आणि गायक यांना संघटित केले. त्याने स्वतःही अनेक गीते (स्तोत्रे) रचिली. पण देवाने दाविदाला मंदिर बांधू दिले नाही. तो म्हातारा होऊन मरावयास टेकला असतांना दाविदाने आपला पुत्र शलमोन यास इझ्राएलावर राजा केले. देवास अनुसरावे व कराराचे पालन करावे असे दाविदाने आपल्या पुत्रास बजावून ठेवले. शलमोनाने मंदिर बांधले व आपल्या राज्याच्या सीमा वाढविल्या. अशा रीतीने इझ्राएल हे बलवान राष्ट्र बनून आपल्या गौरव शिखरावर गेले. आणि त्यामुळे शलमोन सर्वदा प्रसिध्दी पावला.

यहुदा आणि इझ्राएल- फूट पडलेले राज्य

शलमोनाच्या मृत्यूनंतर त्याच्या राज्यात आपापसात तंटे सुरू झाले आणि परिणामी राज्य विभागले गेले. उत्तरेकडील दहा कुळे आपणास 'इझ्राएल' म्हणू लागली तर दक्षिणेकडील कुळांनी स्वतःस 'यहुदा' हे नाव घेतले. यहुदा कराराशी व दाविदाच्या राजघराण्याशी निष्ठा ठेऊन राहिला. त्याची सत्ता यरूशलेममध्ये चालू असतांनाच बाबेलच्या राजाने त्याचावर स्वारी करून त्यास जिंकले व त्याच्या लोकांना पाडाव करून नेऊन हद्दपार केले. अशा रीतीने कराराचे पालन न केल्यामुळे, उत्तरेत अनेक राजसत्ता आल्या आणि गेल्या. त्यांनी वेळावेळी आपली राजधानी एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी हलवली. त्यांच्या राजधानीचे अखेरेचे शहर 'शोमरोन' हे होते. लोकांवरील आपली हुकमत (पकड) मजबूत करण्याकरिता इझ्राएलच्या राजांनी देवाच्या आराधनेची पध्दत बदलून टाकली. त्यांनी नवीन याजक निवडले; व दोन नवी मंदिरे बांधली. एक दान येथे (इझ्राएलच्या उत्तर सीमेवर) आणि दुसरे बेथेल येथे (यहुदाच्या सीमेलगत). आपसातील तंट्यांच्या व कटकटीच्या दरम्यान देवाने यहुदा व इझ्राएल यांच्याकडे अनेक संदेष्टे पाठवले कांही संदेष्टे याजक होते आणि कांही शेतकरी होते. काहीजण राजाचे सल्लागार तर कांही सामान्य माणसे होती. त्यापैकी काहींनी आपली शिकवण व संदेश लिहून ठेवले. मात्र इतरांनी तसा प्रयत्न केला नाही. पण निश्चितपणे सर्व संदेष्टे, न्याय, सालसपणा आणि देवावर अढळ निष्ठा ठेवण्याची गरज याविषयी कळकळीचे उपदेश करीत असत.

पुष्कळ संदेष्ट्यांनी लोकांना बजावून ठेवले की जर ते देवाकडे परत फिरले नाहीत तर त्यांचा नाश केला जाईल. कारण कांही संदेष्ट्यांना दृष्टांत होत आणि त्यात त्यांना भावी गौरव आणि भावी शासन पाहावयास मिळत असे. नवीन राजा राज्य करण्यास येणार आहे; याची कल्पना असल्यामुळे तो नेमका कोणत्या वेळेस येईल याकडे कित्येक संदेष्टे डोळे लावून होते. देवाच्या लाकरांना सुवर्णयुगात घेऊन जाणारा राजा दावीद वंशजापैकीच असेल असा काहींचा ठाम विश्वास होता. त्यामुळे ह्या राजाविषयी काही संदेष्ट्यांची खात्री होती की, त्याचे राज्य सार्वकालिक असून त्याची सत्ता अखंड असेल, याच्या उलट हा राजा सेवक म्हणून येईल व आपल्या लोकांना पुन्हा देवाकडे वळविण्याकरिता त्याला अनेक कष्ट सोसावे लागतील असा कांही संदेष्ट्यांचा विश्वास होता. तथापि तो देवाने निवडलेला अभिषिक्त (तारणारा) मशीहा असून तो नवीन युग निर्माण करील यावर मात्र सर्व संदेष्ट्यांचे एकमत होते.

यहुदा व इझ्राएल यांचा सर्वनाश

लोकांनी देवाने दिलेले नियम मानले नाहीत त्यामुळे असे झाले की (ख्रि.पू.) सुमारे 722/721 साली असिरियन राजाने शोमरोन नगरावर हल्ला केला आणि शोमरोन त्यात पराभूत झाले. इझ्राएलचे लोक बेघर होऊन संपूर्ण असिरियन

साम्राज्यात विखुरले गेले. त्यांची, आपले भाऊबंद यहुदा, यांच्यापासून कायमची ताटातूट झाली. पुढे असिरियन राजाने इज्राएलच्या प्रदेशात पुन्हा वस्ती करण्यासाठी परदेशीय लोक आणले. ह्या लोकांना यहुदा व इज्राएल यांच्या धर्माचे शिक्षण देण्यात आले. त्यानुसार कांही परदेशीय लोकांनी देवाशी झालेल्या करारचे पालन करण्याचा प्रयत्न केला. हेच लोक पुढे शोमरोनी म्हणून ओळखले जाऊ लागले. असिरियन लोकांनी यहुदावरही चाल करण्याचा प्रयत्न केला. त्यात पुष्कळ शहरांचा पाडाव झाला. पण देवाने यरूशलेम शहराचा बचाव केला. मात्र असिरियन पराभूत राजा आपल्या घराकडे परताच, त्याच्या दोन मुलांनी त्याचा वध केला. अशा रीतीने यहुदाचा बचाव झाला.

अल्प काळासाठी यहुदाच्या लोकांच्या वर्तनामध्ये बदल दिसला. अल्प काळ ते देवाच्या आज्ञा पाळू लागले. पण अखेरीस त्यांनाही पाडाव होऊन परागंदा व्हावे लागले. पुढे बाबेलचे राज्य आले आणि त्याने यहुदावर चाल केली, प्रारंभी त्यांनी कांही निवडक प्रमुख व्यक्ति बंदीवान बनवल्या पुढे कांही वर्षांनंतर ख्रि. पू. 587/586 मध्ये ते पुन्हा यरूशलेम व तेथील मंदिर यांचा नाश करण्या करिता चालून आले. या लढाईतून जीव वाचविण्यासाठी काही लोक इजिप्त येथे पळाले. पण इतर बहुतेकांना गुलाम बनवून बाबेल येथे नेण्यात आले. अशा परिस्थितीत देवाने पुन्हा आपले संदेष्टे लोकांकडे पाठविले त्यामुळे लोक (देवास अनुसरू लागले) देवाचे आज्ञा पालन करू लागले. यरूशलेमचा आणि तेथील मंदिराचा नाश आणि बाबेलमधील हद्दपारी या धडामोडीमुळेच यामुळेच जणू लोकांच्या वर्तना मध्ये खरा बदल झाला होता. तशातच नवीन राजा व त्याचे राज्य यांविषयी संदेष्टे वरचेवर अधिकाधिक बोलत राहिले. इतकेच नव्हे तर त्यांपैकी यिर्मया नावाचा संदेष्टा 'नवीन करारा' विषयीही बोलत असे. हा "नवा करार" दगडी पाटयांवर नव्हे तर देवाच्या लोकांच्या अंतःकरणामध्ये लिहिलेला असेल, असे तो बारंबार सांगत असे.

पालेस्टाईन येथे यहुदांचे पुनरागमन

दरम्यान सायरस हा मेदीच्या पशीयन साम्राज्यामध्ये सत्तेवर आला. आणि त्याने बाबेलचा पाडाव केला. परिणामी असे घडले की, सायरसने हद्दपारीतील लोकांना आपल्या घराकडे जाण्याची मुभा दिली. त्यामुळे तब्बल सत्तर वर्षांच्या हद्दपारीनंतर बरेचसे यहुदी आपापल्या घरी शकेल. लोकांनी आपल्या राष्ट्राची पुनर्बांधणी करण्याचा प्रयत्न केला तथापि यहुदा हे राष्ट्र किरकोळ आणि दुर्बळच राहिले. मात्र, शलमोनाने बांधलेल्या मंदिरासारखे सुंदर जरी नसले, तरी लोकांनी मंदिर पुन्हा बांधून काढले. याचा परिणाम असा झाला की काही लोक खरोखर देवाकडे वेळले व देवाच्या भजनी लागले. त्यांनी मोशेचे नियमशास्त्र, संदेष्ट्यांची पुस्तके व पवित्र शास्त्र लेख यांचा अभ्यास सुरू केला. इतकेच नव्हे तर शेवटी लोकांनी पवित्र शास्त्र ग्रंथाच्या अभ्यासाकरिता खास शाळांचे संघटन केले. लोक शब्बाथ दिवशी (शनिवारी) शास्त्राभ्यास प्रार्थना व देवाची उपासना करण्यासाठी एकत्र जमू लागले. सभास्थानातील त्यांच्या सभामधूनही ते पवित्र धर्मग्रंथाचे अध्ययन करू लागले आणि पुष्कळ लोक येणऱ्या मशीहाची वाट पाहू लागले.

पाश्चिमात्य जगात जगज्जेता अलेक्झांडर या सम्राटाने ग्रीसवर ताबा मिळवला आणि पुढे अल्पावधितच संपूर्ण जग काबीज केले. ग्रीक भाषा आणि ग्रीक संस्कृति यांचा जगातील अनेक भागात त्याने प्रसार केला. पुढे त्याच्या मृत्यूनंतर त्याचे राज्य विभागले गेले. आणि लवकरच दुसऱ्या साम्राज्याचा (रोमन) उदय होऊन त्याने तत्कालिन ज्ञात जगातील बहुतांश भाग आपल्या काबूत आणला. यहुदी लोक राहात असलेला पॅलेस्टाईन प्रांत सुध्दा यात समाविष्ट होता. नवीन रोमन सत्ताधिकारी स्वभावतःच क्रूर आणि कठोर होते. तर यहुदी लोक गर्विष्ठ आणि मगरूर होते. आशा क्लेशकारक संबंध असलेल्या परिस्थितीमध्ये पुष्कळ यहुदी लोक तारणारा (मशीहा) आपल्याच आयुष्यकालात यावा म्हणून आतुरतेने वाट पाहत होते. कारण ते केवळ देव आणि देवाच्या वचनाप्रमाणे येणारा तारणारा (मशीहा) यांच्याच अनुशासनात राहू इच्छित होते. मशीहाद्वारे सर्व जगाचे तारण करण्याचे देवाने योजले होते मात्र हे यहुदांना समजत नसे. देव त्याच्या योजनेप्रमाणे केवळ यहुदांनाच, मशीहाद्वारे जगापासून सोडविणार होता आसा त्यांचा दावा होता. देव आपला (मशीहा) तारणारा पाठवून देणार असल्याने कांही यहुदी खूप असत. पण उरलेल्या यहुदांनी नवीन राज्याची स्थापना करण्यासाठी देवाला "साहाय्य" करण्याचे ठरविले. अशा विचाराच्या यहुदांना "जिलोत" असे म्हणत. हे "जिलोत" रोमी लोकांशी वारंवार झगडण्याचा प्रयत्न करीत. एवढेच नव्हे तर अशा प्रसंगी जे यहुदी रोमी, लोकांशी हातमिळवणी करीत त्यांनाही ते ठार करीत.

यहुदांचे धार्मिक पंथ

ख्रि. पू. पहिल्या शतकामध्ये मोशेचे नियमशास्त्र यहुदी लोकांसाठी अतिशय महत्त्वाचे बनले होते. त्याचा ते अभ्यास करीत तसेच त्यावर ते वादविवादही करीत असत. वेगवेगळ्या दृष्टिकोनातून लोक नियमशास्त्राचा अर्थ समजावू घेत

असत, एवढच नव्हे तर पुष्कळ यहुदी लोक ह्या नियमशास्त्राकरिता आपला प्राण देण्यासाठी ही तयार असत. यहुदी लोकांमध्ये धार्मिक विचारसरणीनुसार तीन प्रमुख गट असत आणि त्या प्रत्येक धर्म गटात त्यांचे स्वतःचे शास्त्री (कायदेतज्ञ किंवा कायदेपंडित) असत.

सदूकी

यहुदी धर्ममतातील एक पंथ सदूकी या नावाने ओळखला जातो. दविदाच्या काळातील प्रमुख याजक सादोक याच्या नावावरून कदाचित हे नाव आले असावे असे दिसते. कारण पुष्कळसे. याजक आणि अधिकारी हे सदूकी पंथाचे होते. सदूकी पंथीय लोक कोणत्याहि धार्मिक बाबीचे आधारभूत प्रमाण म्हणून केवळ (मोशेच्या पाच पुस्तकांस) नियमशास्त्रासच मानित असत. कारण त्यांमध्ये याजक आणि अर्पणे यांविषयी पुष्कळ गोष्टींचे शिक्षण व सूचना आहेत. परंतु 'मरणानंतरचे जीवन' यासंदर्भात मोशेच्या नियमशास्त्रात कोणतेही शिक्षण उपलब्ध नाही. त्यामुळे सदूकी पंथाचे लोक 'पुनरुत्थानावर' विश्वास ठेवीत नाहीत.

परुशी

यहुदी धर्मातील दुसऱ्या पंथास परुशी असे नाव आहे, (हिब्रू) इब्री या शब्दाचा अर्थ, (फोड करणे) "स्पष्ट करणे" किंवा "वेगळे करणे" असा आहे. त्या अर्थावरून परुशी हा शब्द प्रचारात आलेला आहे. परुशी लोक मोशेच्या नियम शास्त्राचा उलगाड करून सामान्य लोकांस शिक्षण देण्याचा प्रयत्न करीत असत. मोशेच्या काळाशी अनुरूप अशी एक तोंडी, अलिखित प्रथा (रूढी) असल्याचे मान्य करणारा व त्यावर विश्वास ठेवणारा हा पंथ आहे. प्रत्येक पिढीतील लोकांस मोशेच्या नियमशास्त्राचे त्यांच्या गरजेप्रमाणे अर्थ लावण्याचे स्वातंत्र्य आहे. असा या पंथाच्या लोकांचा विश्वास आहे. याचाच अर्थ हा पंथ केवळ मोशेच्या नियमशास्त्रास प्रमाण न मानता, संदेष्ट्यांची पुस्तके, पवित्र ग्रंथलेख आणि त्यांच्या रूढी परंपरा यांनाही मानतो. रूढी परंपरा आणि मोशेचे नियमशास्त्र कोटेकोर पणे पाळण्याचाते प्रयत्न करीत असत. आपण काय खातो किंवा आपण कशाला स्पर्श करतो अशा लहान बाबतीही ते अतिशय दक्ष असत. तसेच हात धुणे आणि स्नान करणे याही बाबतीत ते फार काळजी घेत. शिवाय मृत्यूनंतर माणसे जिवंत केली जातात याच्यावर त्यांचा विश्वास असे. कारण बऱ्याचशा संदेष्ट्यांच्या लिखाणवरून ह्या गोष्टीला दुजोरा मिळत असे

एसेनेस

यहुदी धर्मपंथातील तिसऱ्या प्रमुख पंथाचे नाव एसेनेस होते. यरुशलमातील बरेच याजक देवाच्या अपेक्षेप्रमाणे जीवन जगत नसत; शिवाय रोमी लोकांनी असे बरेच याजक नेमले होते की ज्यांची पात्रता मोशेच्या नियमशास्त्रास अनुसरून नव्हती. त्यामुळे यरुशलम येथे अशा याजकांकडून होत असलेली उपासना व अर्पणे ही योग्य रीतीने होत नसल्याचे त्यांना जाणवत असे. म्हणून एसेनेस या पंथाचे लोक यहुदीयाच्या वाळवंटी रानाकडे वस्तीस गेले. ते उपास व प्रार्थना करीत. आणि देव, मशीहा (तारणारा) पाठवून मंदिराचे व याजकत्वाचे शुध्दीकरण करील असा त्यांचा विश्वास होता आणि यांच घटनेची ते आतुरतेने वाट पाहत असत.

नवा करार

देवाने आपल्या योजनेस आरंभ केला होता. एका विशेष राष्ट्राची त्याने त्यासाठी निवड केली होती. देवाचा न्याय व चांगुलपणा (दया) समजण्याची तयारी व्हावी म्हणून देवाने त्या राष्ट्रातील लोकांशी करार केला होता. अधिक चांगल्या नवीन करारावर आधारित पूर्ण आध्यात्मिक 'राज्य' स्थापन करून जगाला आशीर्वादित करण्याची देवाची योजना होती. ती योजना संदेष्टे आणि गवई यांच्यामार्फत लोकांना प्रकट केली होती आणि ह्या योजनेची सुरुवात 'वचनदत्त' मशीहाच्या आगमनापासून होणार होती. कारण संदेष्ट्यांनी मशीहाच्या आगमनाची भाकिते, सविस्तरपणे कथन केलेली होती. म्हणजे मशीहाचा जन्म कोठे होईल, तो कोणत्या प्रकारचा माणूस असेल आणि त्यास कोणत्या प्रकारची जबाबदारी पार पाडावी लागेल याचा पूर्ण तपशील त्यात निवेदन करण्यात आलेला होता. आणि त्यानुसार मशीहाने येऊन नव्या करारास आरंभ करण्याचा समय आला होता.

देवाचा नवीन करार कसा प्रकट करण्यात आला याचा तपशील नव्या करारातील लिखाणात दिलेला आहे. तसेच त्या कराराची अंमलबजावणी येशू ख्रिस्त (देवाचा 'अभिषिक्त' किंवा 'मशीहा') याने कशी केली याचेही विवेचन ह्यात केलेले आढळते. त्यामुळे देवाचा हा 'नवीन करार' सर्व लोकांसाठी आहे अशी शिकवण नव्या करारातील लिखाणाकडून आपणास मिळते. देवाच्या ह्या कृपादानाचा पहिल्या शतकातील लोकांनी कसा स्वीकार केला आणि ते ह्या नव्या

कराराचा एक अविभाज्य भाग म्हणून कसे गणले गेले, या सर्वांचे विवेचन यामध्ये केलेले आहे. याच्याशिवाय देवाच्या लोकांनी ह्या जगात राहात असतांना कोणकोणत्या गोष्टींची खबरदारी घ्यावी, याविषयीच्या विस्तृत सूचना व मार्गदर्शन ह्या लिखाणात दिलेले आहे. ह्या भूतलावरील सर्व अर्थपूर्ण जीवनासाठी व मृत्यूनंतरच्या अनंतकालिक जीवनासाठी देव जे जे आशीर्वाद देण्याचे वचन देतो त्याचे ही वर्णन या लिखाणामधून आढळते.

नव्या कराराच्या लिखाणात सत्तावीस वेगवेगळ्या पुस्तकांचा समावेश असून सुमारे आठ वेगवेगळ्या लेखकांनी ती लिहिली आहेत. पहिल्या शतकातील जग हे सामान्यपणे ग्रीक भाषा बोलत असल्यामुळे ह्या सर्व लेखकांनी आपले लिखाण ग्रीक भाषेत लिहिले होते. त्यातील एकूण लिखाणापैकी निम्म्याहून अधिक लिखाण चार 'प्रेषितांनी' (आपले खास प्रतिनिधी; मदतनीस म्हणून येशूने निवडलेली माणसे) केलेले होते. ह्या जगातील जीवनाकाळामध्ये बारा शिष्यांपैकी तिघे (मतय, योहान, व पेत्र) हे येशूचे अगदी जवळचे अनुयायी होते आणि पौल हा चौथा लेखक, याला येशूने नंतरच्या काळात अद्भुत रीतीने दर्शन देऊन शिष्य होण्याकरिता निवडले होते.

“शुभवर्तमाने” म्हटलेल्या पहिल्या चार पुस्तकांमध्ये येशूचे जीवन आणि मृत्यु यांचा वृत्तांत दिलेला आहे. सामान्यपणे ह्या पुस्तकात येशूची शिकवण, येशूचा ह्या भूतलावरील आगमनाचा उद्देश व येशूच्या जीवनातील केवळ ऐतिहासिक घटना तसेच त्याच्या कुसावरील मृत्यूचा बोधार्थ यावर विशेष भर दिलेला आहे. विशेष करून योहानाने लिहिलेले शुभवर्तमान या चौथ्या पुस्तकाच्या बाबतीत हे अधिक सत्य आहे. मात्र पहिली तीनही 'शुभवर्तमाने' आशयाच्या बाबतीत एकमेकांशी बरीच मिळती जुळती आहेत असे दिसले खरे तर एका पुस्तकातील बराचसा तपशील पुढील एका किंवा दोन्हीही शुभवर्तमानात आढळतो. तथापि, प्रत्येक लेखक वेगवेगळ्या वाचकांसाठी लिहित असून प्रत्येकाच्या उपदेशामध्ये किंचितसा फरक असल्याचे जाणवते.

चार शुभवर्तमानांनंतर 'प्रेषितांची कृत्ये' हे पुस्तक असून येशूच्या मृत्यूनंतरच्या घटनांचा इतिहास त्यात समाविष्ट केलेला आहे. या पुस्तकामध्ये देवाने सर्व लोकांसाठी देऊ केलेले प्रीतीचे दान, आणि त्या दानाची येशूच्या शिष्यांनी जगभर केलेली घोषणा हे सविस्तर लिहिलेले आहे. तसेच सुवार्तेची घोषणा, तिचा प्रसार आणि पालेस्टाईनसह रोमन जगतात ख्रिस्ती विश्वासाचा स्वीकार; या संबंधीचा वृत्तांत वर्णन केलेला आहे. 'प्रेषितांची कृत्ये' हे पुस्तक संत लूकाने लिहिलेले असून त्याने या पुस्तकात नमूद केलेल्या सर्व घटनांचा तो साक्षीदार होता. लूक हा तिसऱ्या शुभवर्तमानाचाही लेखक होता. त्याने या दोन पुस्तकांचा तार्किकदृष्ट्या एकच सलग भाग बनवला असून येशूच्या जीवन वृत्तांतानंतर प्रेषितांची कृत्ये ह्या पुस्तकात त्याचा नैसर्गिक उत्तरार्ध दाखविला आहे.

'प्रेषितांची कृत्ये' या पुस्तकाच्या पाठोपाठ अनेक पत्रांचा संग्रह असून यातील कांही पत्रे व्यक्तीना तर कांही पत्रे ख्रिस्ती मंडळ्यांना उद्देशून लिहिलेली आहेत. पौल व पेत्र यां सारख्या येशूच्या शिष्यांतील नेत्यांकडून ही पत्रे पाठविली गेलेली होती. तत्कालिन लोकांना समस्यांना तोंड देतांना व त्या सोडवतांना मदत व्हावी या उद्देशाने ही पत्रे लिहिली आहेत. ह्या पत्रांचे प्रमुख उद्देश, लोकांना बंधुजनांबद्दल माहिती सादर करणे, त्यांच्या चुका दुरूस्त करणे, वेगवेगळ्या व्यवहारांच्या बाबतीत शिकवण देणे, त्यांना उत्तेजन देणे, असे आहेत. ज्यांच्या नावाने ही पत्रे लिहिली आहेत त्यांनाच केवळ नव्हे तर सर्व ख्रिस्ती लोकांना त्यांच्या जीवनासाठी, विश्वासासाठी आणि जगातील त्यांच्या एकूण जीवनात मार्गदर्शन करण्यासाठी ही लिहिली आहेत.

मात्र नव्या करारातील शेवटचे पुस्तक “योहानाला झालेले प्रकटीकरण” हे मात्र इतर पुस्तकांपेक्षा वेगळे आहे. या पुस्तकाचा लेखक, योहान याला झालेला दृष्टांत वर्णन करतांना त्याने वापरलेली भाषा बरीच अलंकारिक आहे. यात आलेल्या बहुतांश आकृति आणि प्रतिमा ह्या जुन्या करारातून घेतलेल्या आहेत. जुन्या कराराशी याची तुलनात्मक पडताळणी केल्यास त्यांचा अर्थ अधिक चांगला व सपष्ट कळू शकेल. येशू ख्रिस्ताच्या नेतृत्वाखाली, देवाच्या सामर्थ्याने सैतानाच्या सर्व दुष्ट शक्तींवर आपलाच अंतिम विजय आहे, हे महान अभिवचन सर्व ख्रिस्ती लोकांना या पुस्तकाद्वारे मिळते.

बायबल आणि आजचा वाचक

पवित्र शास्त्रातील पुस्तके ही हजारो वर्षांपूर्वी आपल्यापेक्षा भिन्न संस्कृति असलेल्या लोकांसाठी लिहिली होती हे आजच्या वाचकाने लक्षात ठेवावे. सामान्यपणे हे लिखाण केवळ “सार्वत्रिक सत्ये” असलेल्या जीवन मूल्यांवर लक्ष

केंद्रित करतात. तथापि स्पष्टीकरणाकरिता वापरलेले कांही ऐतिहासिक तपशील, उदाहरणे किंवा संदर्भ समजून घेण्यासाठी त्यांचा काळ आणि त्यांची संस्कृति यांची माहिती करून घेणे आवश्यक आहे. उदा. येशूने, शेतात बी पेरणाराची गोष्ट सांगितली, त्या शेतातील जमीन ठिकाठिकाणी वेगवेगळ्या प्रकाराची होती. परंतु त्या सर्व जमिनीतील भिन्न भिन्न प्रकाराच्या तंतोतंत अवस्था आजच्या वाचकाला अपरिचित असू शकतील तरी सुध्दा उदाहरणाच्या साहाय्याने येशूने शिकविलेला धडा आजही सर्व ठिकाणाच्या सर्व लोकांसाठी अगदी समर्पकपणे लागू असल्याचे दिसून येईल.

पवित्र शास्त्रकालिन जग हे आजच्या वाचकांसाठी विचित्र, अपरिचित किंवा परके वाटू शकेल. कारण तत्कालिन लोक त्यांचे रीतीरिवाज, त्यांच्या प्रवृत्ति किंवा त्यांच्या बोलीभाषेची पध्दत अपरिचित किंवा परकीया वाटणे साहजिक आहे. तरीही त्यांचे मूल्यमापन 'आज'च्या परिमाणाने करणे तितकेसे तर्कसंगत होणार नाही; तर 'तो' समय आणि 'ते' ठिकाणे यांच्याच परिमाणाने त्यांचे मूल्य मापन करणे आवश्यक आहे. लक्षात ठेवण्यासारखी आणखी एक महत्त्वाची गोष्ट की पवित्र शास्त्र हे विज्ञानशास्त्रप्रमाणे लिहिलेले पुस्तक नाही उलट ते ऐतिहासिक घटनांचे तपशीलवार वर्णन करून त्या घटनांतून मानव प्राण्यासाठी असलेला बोधार्थ सर्व लोकांस सादर करण्यासाठी लिहिलेले आहे. 'पवित्र शास्त्र' जे जे शिकविते त्यांमध्ये विज्ञानशास्त्राच्या कक्षेबाहेर (आवाक्याबाहेर) असलेल्या अनेक सार्वत्रिक सत्यांचा समावेश आहे. आणि पवित्र शास्त्राची ती शिकवण आजच्या युगातही तितक्याच समर्पकपणाने लागू पडत असल्याचे दिसते कारण ती मनुष्यप्राण्याची मूलभूत आध्यात्मिक गरज हाताळीत असते. आणि मनुष्यप्राण्याची "मूलभूत आध्यात्मिक" गरज ही कधीही बदलत नसते.

जो कोणी सहेतुकपणे (जाणीवपूर्वक) पवित्र शास्त्राचे वाचन करील तर, अनेक बाबतीत त्याचा फायदा झाल्याचे त्याला जाणवेल. एकतर त्याला प्राचीन जगाचा इतिहास आणि संस्कृति यांचे ज्ञान संपादन करता येईल, येशू ख्रिस्त आणि त्याची शिकवण, शिवाय त्याचा शिष्य होणे म्हणजे काय अशा अनेक बाबी हे त्याला समजू शकतील. इतकेच नव्हे तर त्याला मूलभूत आध्यात्मिक दृष्टि प्राप्त होऊन आनंदी गतिमान जीवन जगण्यासाठी उपयुक्त असे अनेक व्यवहारी धडे त्याला शिकावयास मिळतील. याव्यतिरिक्त जीवनातील सर्वात कठीण समजल्या जाणाऱ्या समस्यांना सहज उत्तरे मिळू शकतील. या आणि अशा अनेक चांगल्या कारणांमुळे पवित्र शास्त्र वाचन तुमच्या फायद्याचे ठरेल इतकेच नव्हे तर, अधिक मोकळ्या मनाने आणि चौकसबुद्धिने जर तुम्ही पवित्र शास्त्राचे वाचन केले तर निश्चितपणे तुमच्या जीवनासाठी देवाची काय इच्छा आहे हेही तुम्हास समजू शकेल.